

Schiller Antal Az Ernst Múzeumban

A képen Schiller Antal, a mostohaapám látható, aki egy nagyon aranyos ember volt. Anyám második házassága 1944-ben volt. Antal egy nagyon érdekes pasas volt. Győri származású zsidó ember volt. Abszolút ateista volt, abszolút nem törődött a zsidó vallással, és egy nagy életművész volt. Könnyed, könnyelmű, de nagyon tehetséges volt, egy úgynevezett 'selfmade man'. Ő is tanulatlan családból került ki. És nem is az iskolái révén lett, aki lett, hanem saját érdeklődéséből. Az Ernst Múzeumnak volt a becsüse és aukcióvezetője. Olyan tekintélye volt a szakmában, hogy az hihetetlen. Ezt a tudást és ezt a szakértelmét, ami elsősorban szőnyegre, porcelánra, bútorra terjedt ki, saját maga szerezte mindenféle iskolázottság nélkül. Az édesanyám meg ő úgy ismerkedtek meg, hogy laktunk a Fillér utcában. A Géza [ma: Garibaldi] utcából elköltöztünk, amikor az apám meghalt. A Fillér utcai egy másfélszoba-hallos öröklakás volt, amit az anyukám a végkielégítéséből vett akkor, amikor a második zsidótörvény miatt elbocsátották a Hazai Fésűsfonó és Szövőgyárból. Itt egészen addig lakott, amíg a német megszállás miatt össze nem kellett költözni a csillagos házba, a Dohány utca 16--18-ba. A Fillér utcai házban lakott egy ugyanilyen szoba-hallos lakásban a Schiller Antal a feleségével meg a lányával. A lány a öt évvel volt idősebb nálam, és már férjnél volt. A Schillernek a felesége 1944 februárjában meghalt rákban. Tulajdonképpen a pincében ismerkedtünk meg velük, amikor a bombázások voltak, és mi lementünk a pincébe. Többször voltunk a pincében. Áprilisban is voltunk, meg valamikor nyáron is. Mi ott, fiatalok egy kupacba összegyűltünk, kártyáztunk, beszélgettünk, énekeltünk. Az ő lánya is ott volt köztünk, és az időseket összeismertettük. Kialakult a szüleim közt egy szimpátia. Egyidősek voltak, az ötvenes éveik elején. Ez egy igazi szerelemféle lett, olyannyira, hogy már egy házba költöztünk, a csillagos házba, a Dohány utcába. Aztán ők [1944.] szeptemberben összeházasodtak. Hogy milyen körülmények között, azt nem tudom. Szerelmi házasság volt. Anyukám akkor már nyolc éve özvegy volt, és voltak ugyan udvarlói, de soha nem akart férjhez menni. Többen akarták őt elvenni, annak ellenére, hogy két kisgyereke volt. Nagyon jó külsejű, talpraesett nő volt, és mindig azt mondta, hogy nem hoz mostohaapát nekünk a házba. Két ilyen férfiúra emlékszem, akik el akarták venni, az egyik nagyon udvarolt nekünk, gyerekeknek, hogy beszéljük rá a mamát. Azért

emlékezetes ez, mert karácsonykor megkérdezte, hogy mit kérünk -- szeretett volna nekünk valami ajándékot venni. Nem tudom, hogy a nővérem mit kért, de én egy Kosztolányi-kötetet kértem, mert azt szerettem volna, és ez a mai napig megvan nekem. Mi nem szerettük ezt a pasit. És anyám nem állt rá, szóval nem ment hozzá. És aztán ővele [Schiller Antallal] tényleg egy érzelmi alapon levő házasság lett. Nagyon szerettük őt, papának szólítottuk, a gyerekeim pedig nagypapának.